

Vergaderjaar 2018–2019

32 672

Verslag van een werkbezoek aan de Europese instellingen in Brussel

Nr. 2

VERSLAG VAN EEN WERKBEZOEK

Vastgesteld 21 september 2018

Op maandag 4 juni 2018 heeft een delegatie van de vaste commissie voor Europese Zaken een werkbezoek gebracht aan de EU-instellingen in Brussel. Met dit werkbezoek heeft de delegatie zich op de hoogte gesteld van de stand van zaken over actuele EU-dossiers zoals transparantie, rechtsstaat en grondrechten, Brexit, EU-uitbreiding en het nieuwe Meerjarig Financieel Kader. De delegatie bestond uit de leden **Azmani** (commissievoorzitter en delegatieleider; VVD), **Anne Mulder** (VVD), **Omtzigt** (CDA), **Leijten** (SP), **Van Rooijen** (50PLUS) en **Azarkan** (DENK). De delegatie werd ambtelijk ondersteund door de Permanent Vertegenwoordiger van de Staten-Generaal in Brussel, mevrouw **Timmer**, en de griffier van de commissie, de heer **Van Haaster**. De delegatie brengt als volgt verslag uit van dit werkbezoek.

De delegatie werd op de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de Europese Unie (PVEU) ontvangen door de Plaatsvervangend Permanent Vertegenwoordiger, ambassadeur **Ronald van Roeden**. De heer Van Roeden maakte een *tour d'horizon* langs de belangrijkste EU-aangelegenheden waarbij hij per thema ook de Nederlandse positie toelichtte en het Europese krachtenveld schetste.

Op de PVEU sprak de delegatie tevens met mevrouw **Hermione Gough**, de directeur EU-VK relaties van de Permanente Vertegenwoordiging van het Verenigd Koninkrijk bij de Europese Unie. De delegatie had verzocht om dit gesprek om kennis te kunnen nemen van de Britse positie ten aanzien van de onderhandelingen over de Brexit en het kader van de nieuwe betrekkingen na de Brexit. In het gesprek wees mevrouw Gough vooruit naar het zogeheten *White Paper*, dat inmiddels is gepubliceerd en waarin de inzet van de Britse regering meer in detail is uiteengezet.

In het Europees Parlement had de delegatie een ontmoeting met het Europarlementslid mevrouw **Yana Toom** (Estland, ALDE-fractie) in haar hoedanigheid als rapporteur transparantie in het Europees parlement. Mevrouw Toom heeft een rapport in voorbereiding naar aanleiding van de kritische publicatie van de Europese Ombudsman van 15 mei 2018 inzake

transparantie van de Raad van de Europese Unie in wetgevingsprocedures (dossiënummer OI/2/2017/TE). Naar verwachting zal haar rapport later dit jaar uitmonden in een (plenair in stemming te brengen) resolutie met de oproep aan de Raad om meer transparantie te betrachten. De co-rapporteurs transparantie Omtzigt, Leijten en Van Rooijen lichtten vervolgens het position paper van de Staten-Generaal getiteld *Opening up closed doors: making the EU more transparent for its citizens* (Kamerstuk 22 660, nr. 67) toe. Dit position paper zal door mevrouw Toom gebruikt worden bij het voorbereiden van haar verslag en resolutie inzake transparantie.

Aansluitend verplaatste de delegatie zich naar het Berlaymont-gebouw, de zetel van de Europese Commissie, voor opeenvolgende gesprekken met drie Eurocommissarissen.

In het gesprek met de Nederlandse Eurocommissaris, tevens Eerste vicePresident van de Europese Commissie, de heer **Frans Timmermans**, stond de bescherming van de rechtsstaat in de EU centraal. De heer Timmermans lichtte zijn visie en beleid toe ten aanzien van de lidstaten waarin zorgen bestaan over de rechtsstaat en de bescherming van grondrechten, Hongarije en Polen. In het gesprek kwamen eveneens de werkzaamheden van de taskforce voor subsidiariteit en proportionaliteit (de zogeheten «Timmermans-taskforce») aan de orde. Deze werkzaamheden hebben inmiddels geresulteerd in een aantal aanbevelingen ter versterking van de principes van subsidiariteit en proportionaliteit in het Europees wetgevingsproces, waaronder het flexibel door de Europese Commissie toepassen van de achtereenvolgende termijnen voor het indienen van subsidiariteitsbeoordelingen van nieuwe EU-voorstellen door nationale parlementen. Tevens is voorgesteld dat de EU-instellingen gaan werken met een uniform subsidiariteitstoetsingskader voor nieuwe of bestaande EU-regelgeving. Binnen de Tweede Kamer wordt het rapport van de Timmermans-taskforce momenteel bestudeerd door de commissie Europese Zaken.

Eveneens in het Berlaymont-gebouw sprak de delegatie met de Eurocommissaris voor begroting en personeelszaken, de heer **Günther Oettinger**. Hij lichtte het Commissievoorstel voor een nieuwe EU-meerjarenbegroting 2021–2027 toe (ook wel Meerjarig Financieel Kader geheten, afgekort tot MFK), waarbij hij inging op de nominale uitgavenstijging in het nieuwe MFK-voorstel ten opzichte van het huidige MFK 2014–2020 en de gevolgen daarvan voor de afdrachten door de EU-lidstaten. Ter relativering voerde de heer Oettinger aan, dat er sinds 2014 inflatie en autonome prijsstijgingen zijn geweest. Daarnaast is ook het bruto nationaal inkomen in de EU-lidstaten, waarop de nationale afdrachten zijn gebaseerd, sinds 2014 gestegen. Verder slaat het vertrek van het Verenigd Koninkrijk een gat in de EU-begroting, dat deels gecompenseerd wordt door bezuinigingen en deels door andere inkomsten (eigen middelen), zo legde Eurocommissaris Oettinger uit.

Tot slot sprak de delegatie met Eurocommissaris **Johannes Hahn** van Europees nabuurschapsbeleid en uitbreidingsonderhandelingen. Hij schetste het belang van Europese integratie van Zuidoost-Europa, de ratio achter het EU-uitbreidingsbeleid. Behalve economische ontwikkeling is het ook noodzakelijk dat de landen in de Westelijke Balkan een goed functionerende rechtsstaat opbouwen, niet alleen op papier maar evenzeer in de praktijk. Het eerder door de Europese Commissie genoemde jaartal 2025 is indicatief. Het EU-uitbreidingsbeleid is gebaat bij realisme en geloofwaardigheid, hetgeen betekent dat de kandidaat-lidstaten moeten voldoen aan de voorwaarden maar ook dat de EU bereid moet zijn om toetredingsonderhandelingen te starten wanneer ze aan de

voorwaarden voldoen. Eurocommissaris Hahn tekende daarbij aan dat ook de EU haar interne structuur en procedures zal moeten wijzigen voordat een of meer kandidaat-lidstaten mogelijkwerwijs in de toekomst tot de EU toetreden.

De delegatie maakte van de gelegenheid gebruik om verslag uit te brengen aan Eurocommissaris Hahn van het commissiewerkbezoek aan de Westelijke Balkan (te weten Albanië, Montenegro en Servië) van 6 tot en met 9 mei jongstleden.

De voorzitter van de delegatie,
Azmani

De griffier van de delegatie,
Van Haaster